

Sygn. akt I C 2624/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu, I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SR Ewelina Iwanowicz

Protokolant: Patrycja Łuczak

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2017 roku w Zgierzu na rozprawie sprawy

z powództwa **Z. B.**

przeciwko **I. T.**

o zapłatę

1. oddala powództwo;
2. zasądza od Z. B. na rzecz I. T. kwotę 2.400 (dwa tysiące czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2624/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 grudnia 2015 r. Z. B. wystąpił o zasądzenie od I. T. kwoty 18.531,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 marca 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwana jest jego byłą żoną, zaś w okresie dochodzonym pozwem małżonkowie mieli ustanowioną rozdzielność majątkową i byli po podziale majątku. Na żądania przez powoda kwotę składa się: połowa kosztów utrzymania mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...)

w okresie od sierpnia 2007 r. do lipca 2011 r. w łącznej kwocie 16.905 zł, tj. kwota 8.452,50 zł, połowa opłat za garaż położony w Ł. przy ul. (...) w okresie od sierpnia 2006 r. do czerwca 2011 r. w łącznej kwocie 3.708 zł, tj. kwota 1.854 zł, połowa opłat za gaz dostarczany do domu położonego w R. przy ul. (...) w okresie od sierpnia 2006 r. do sierpnia 2011 r. w kwocie 9.519,90 zł (uwzględniając wpłaty pozwanej w kwocie łącznej 5.712,36 zł), tj. kwota 4.759,95 zł oraz opłaty poniesione za ochronę w/w domu w firmie (...) s.c. w okresie od sierpnia 2007 r. do marca 2010 r. w kwocie 3.464,80 zł.

(pозew – k. 2-6, pismo procesowe powoda – k. 66)

Odpis pozwu został doręczony pozwanej w dniu 20 lipca 2016 r.

(zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 63)

W odpowiedzi na pozew I. T. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Pozwana podniosła, że po przepisaniu na nią domu w R. przy ul. (...) małżonkowie nadal prowadzili wspólne gospodarstwo domowe. Powód opłacał koszty ochrony i gazu, a pozwana płaciła za wodę, prąd, Internet-telefon, ubezpieczenie nieruchomości, wywóz nieczystości, telewizję i wyżywienie. Odnośnie mieszkania w Ł. przy ul. (...), pozwana podniosła, iż zamieszkał w nim syn stron. W 2007 r. podjął pracę zarobkową i chciał sam opłacać należności za mieszkanie, na co nie zgodził się powód, który zadeklarował,

że będzie pokrywał te opłaty w czasie studiów syna. Nigdy nie żądał od pozwanej partycypowania w tych opłatach. Pozwana dodała, iż w jej ocenie żądanie powoda jest niezgodne z zasadami współżycia społecznego.

(odpowiedź na pozew – k. 54-56)

W piśmie procesowym z dnia 28 listopada 2016 roku powód zaprzeczył, aby pomiędzy stronami były uzgodnienia co do tego, iż powód będzie opłacał gaz i ochronę domu, a pozwana będzie ponosiła pozostałe opłaty i wyżywienie. Wskazał, iż

po sporządzeniu umowy rozdzielnosci majątkowej i podziału majątku wspólnego strony ustaliły, że będą partycypowały w kosztach utrzymania nieruchomości w R. przy ul. (...), a ustalenia stron w tym zakresie zostały spisane przez powoda w dniu 5 sierpnia 2006 roku na odwrocie ostatniej strony kserokopii w/w umowy. Dodała, iż to on, a nie pozwana pokrywał opłaty za wodę, wywóz nieczystości, Internet, telewizję, ubezpieczenie nieruchomości i podatek od nieruchomości. Nadto, powód uczestniczył w prowadzeniu wspólnego gospodarstwa domowego poprzez zakup żywności i środków chemicznych. Powód podniósł ponadto, iż dokonywanie przez niego opłat związanych z lokalem przy

ul. (...) w Ł. nie było jego wkładem z wykształcenie J. T. (1). Wkładem tym było pokrywanie opłat za studia. Dodał, iż pozwana niezasadnie powołuje się na naruszenie zasad współżycia społecznego, bowiem jej wzbogacenie kosztem majątku powoda jest znacznie wyższe niż wynika z niniejszej sprawy. Pozwana uzyskała bowiem wyłączną własność nieruchomości w R. przy ul. (...) w czasie, gdy dom był w budowie, a powód wykonał samodzielnie 80 % prac wykończeniowych domu i prac związanych

z zagospodarowaniem terenu, inwestując około 200.000 złotych, co doprowadziło do zwrotu wartości nieruchomości do 750.000 złotych.

(pismo procesowe powoda – k. 66-71)

Ostatecznie na terminie rozprawy w dniu 22 maja 2017 roku pełnomocnik powoda poparł powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Natomiast pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu.

(protokół – k. 204)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. B. i I. B. były małżeństwem od 21 sierpnia 1987 r. W dniu 31 lipca 2006 r. powód i pozwana zawarli umowę majątkową małżeńską, mocą której z dniem sporządzenia aktu notarialnego wprowadzili rozdzielnosc majątkową małżeńską majątku nabytego przez nich z jakiegokolwiek tytułu oraz dokonali podziału majątku wspólnego w ten sposób, że pozwana otrzymała: udział 1/2 część spółdzielczego własnościowego prawa

do lokalu mieszkalnego nr (...) w Ł. przy ul. (...), prawo własności działki

w R. przy ul. (...) z domem w budowie (80 % zaawansowania budowy) oraz samochód marki S. (...) nr rej. (...), zaś powód otrzymał: udział 1/2 część spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) w Ł. przy

ul. (...), spółdzielcze własnościowe prawo do garażu położonego w Ł. przy

ul. (...), samochód marki R. (...) nr rej. (...), samochód marki S. (...) nr rej. (...) oraz inne ruchomości.

(bezsporne, nadto wypis aktu notarialnego sporządzonego przed notariuszem J. T. (2) w Ł. rep. A nr (...)– k. 13-15)

Strony zawarły przedmiotową umowę z uwagi na dzieci powoda z pierwszego małżeństwa. Chcieli bowiem, aby dom w R. i majątek przepisany na pozwaną odziedziczył jedynie syn stron J. T. (1).

(bezsporne, nadto przesłuchanie pozwanej – k. 204 w zw. z k. 198 00:57:39-01:09:47, k. 202v wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka J. T. (1) – k. 203)

Małżonkowie mieszkali wówczas w domu R. przy ul. (...). Pomimo ustanowienia rozdzielności majątkowej i dokonania podziału majątku nadal prowadzili wspólne gospodarstwo domowe. Umowa o rozdzielności majątkowej niczego nie zmieniła

w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego. Strony wierzyły, iż do końca życia będą razem mieszkać w domu w R..

(bezsporne, nadto przesłuchanie powoda – k. 203v w zw. z k. 198 00:46:39-00:57:39 wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka J. T. (1) – k. 203)

Na przełomie 2004/2005 w mieszkaniu przy ul. (...) w Ł. zamieszkał syn stron J. T. (1). W garażu swoje rzeczy trzymał zarówno powód, jak i J. T. (1).

(zeznania świadka J. T. (1) – k. 203, k. 203v)

Powód zaproponował wówczas synowi, że będzie ponosił opłaty za mieszkanie.

(zeznania świadka J. T. (1) – k. 203)

Z. B. opłacał chesne za studia syna w kwocie po 360 zł miesięcznie.

(przesłuchanie powoda – k. 203v w zw. z k. 198 00:44:10-00:46:39 i k. 202v wyjaśnień informacyjnych)

W 2008 r. pozwana przelała synowi kilka razy po 300 zł tytułem „alimentów”.

(przesłuchanie pozwanej – k. 204 w zw. z k. 202v wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka J. T. (1) – k. 203)

W okresie 2003-2008 r. pozwana studiowała.

(przesłuchanie pozwanej – k. 204)

Do końca stycznia 2008 r. pozwana pracowała w (...) w Ł., zarabiała około 3.500 zł netto. Od stycznia do lipca 2008 r. pozwana otrzymywała stypendium naukowe

w kwocie po 200 zł w związku z podjętymi studiami. Od marca do grudnia 2008 r. pozwana przebywała na zwolnieniu lekarskim, w tym czasie miała świadczenie z ZUS w wysokości około 2.000 zł. Od maja 2009 r. podjęła pracę w Szpitalu im. (...) w Ł.

z wynagrodzeniem około 3.500 zł.

(bezsporne)

Do lipca 2008 r. powód pracował w firmie (...) w Ł. z wynagrodzeniem 4.000 zł. Do 2009 r. powód będąc na emeryturze pracował jeszcze na ½ etatu w firmie (...)

i miał dochody w łącznej wysokości 7.000 zł, a od 2010 r. utrzymywał się już tylko z emerytury w kwocie 3.500 zł.

(bezsporne)

Z. B. zajmował się wszystkimi finansami małżonków. Mieli osobne konta bankowe, do których wzajemnie byli upoważnieni. Opłaty były dokonywane głównie

z konta bankowego powoda, o czym decydował powód.

(przesłuchanie pozwanej – k. 204 w zw. z k. 198 00:57:39-01:15:22 i k. 202v wyjaśnień informacyjnych, zeznania świadka J. T. (1) – k. 203)

Od sierpnia 2006 r. do marca 2010 r. (za wyjątkiem czerwca, października i listopada 2007 roku, kiedy płaciła pozwana) powód zapłacił za gaz dostarczany do domu w R. łącznie 15.016,07 zł. W kwietniu 2010 r. zapłacił 252,77 zł. W marcu 2010 r. umowę

o dostawę gazu do domu w R. zawarła pozwana, podczas gdy wcześniej od 2004 r. stroną umowy był powód. Od maja 2010 r. do sierpnia 2011 r. za gaz płaciła pozwana.

(przesłuchanie powoda – k. 203v w zw. z k. 198 00:08:27-00:21:18, 00:26:44-00:36:24 wyjaśnień informacyjnych, przesłuchanie pozwanej – k. 204 w zw. z k. 198 00:57:39

-01:09:47 wyjaśnień informacyjnych, zaświadczenie z (...) S.A. – k. 24-25, historia rachunku – k. 28, kopie faktur – k. 177-185, pismo powoda – k. 186)

Od sierpnia 2007 r. do marca 2010 r. powód ponosił opłaty za ochronę domu w R. – łącznie 3.464,80 złotych (w okresie od sierpnia 2007 r. do marca 2009 r. po 122 zł miesięcznie, a od kwietnia 2009 r. do marca 2010 r. po 85,40 zł).

(przesłuchanie powoda – k. 203v w zw. z k. 198 00:22:05-00:26:44 wyjaśnień informacyjnych, zaświadczenie z (...) S.A. – k. 25-26)

Od sierpnia 2006 r. do czerwca 2011 r. powód zapłacił tytułem czynszu za garaż łącznie 3.838,20 zł.

(przesłuchanie powoda – k. 203v w zw. z k. 198 00:22:05-00:26:44 wyjaśnień informacyjnych, zaświadczenie z (...) S.A. – k. 21v-22v)

W okresie od sierpnia 2006 r. do grudnia 2010 r. czynsz za garaż wynosił po 64,86 zł, natomiast powód za październik 2006 r. i za okres od maja 2008 r. do grudnia 2010 r. płacił po 65 zł. W okresie od stycznia 2011 r. do czerwca 2011 r. czynsz wynosił po 65,39 zł, a powód płacił po 66 zł.

(zaświadczenie z (...) S.A. – k. 21v-22v, kopie informacji o zmianie wysokości opłat – k. 36-40)

Od sierpnia 2007 r. do 16 stycznia 2010 r. powód zapłacił tytułem opłat za korzystanie z mieszkania w Ł. do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) łącznie kwotę 10.095 zł.

(przesłuchanie powoda – k. 203v w zw. z k. 198 00:22:05-00:26:44 wyjaśnień informacyjnych, zaświadczenie z (...) S.A. – k. 20-21)

W okresie od sierpnia 2007 r. do kwietnia 2008 r. opłaty za to mieszkanie należne do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. wynosiły po 325,95 zł, a pozwany płacił po 326 zł. W okresie od maja 2008 r. do grudnia 2008 r. czynsz wynosił po 340,10 zł, a powód wpłacał po 341 zł. Od stycznia 2009 r. do stycznia 2010 r. czynsz wynosił po 342,87 zł, a powód płacił po 341 zł.

(zaświadczenie z (...) S.A. – k. 20-21, kopie informacji o zmianie wysokości opłat – k. 33-34)

W dniu 18 stycznia 2010 r. strony zawarły umowę zniesienia współwłasności spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) w ten sposób, że w całości przejął je powód bez rozliczeń finansowych.

(bezsporne, nadto wypis aktu notarialnego sporządzonego przed notariuszem J. T. (2) w Ł. rep. A nr 92/2010 – k. 17-18)

Od lutego 2010 r. do lipca 2011 r. powód zapłacił tytułem czynszu za mieszkanie

w Ł. w łącznej kwocie 6.810 zł.

(przesłuchanie powoda – k. 203v w zw. z k. 198 00:22:05-00:26:44 wyjaśnień informacyjnych, zaświadczenie z (...) S.A. – k. 21)

W lutym i marcu 2010 r. czynsz wynosił po 342,87 zł, a powód płacił po 341 zł.

Od kwietnia do listopada 2010 r. czynsz wynosił po 363,48 zł, a powód płacił po 365 zł.

W okresie od grudnia 2010 r. do lipca 2011 r. czynsz wynosił po 402,72 zł, a powód płacił po 403 zł.

(zaświadczenie z (...) S.A. – k. 21, kopie informacji o zmianie wysokości opłat – k. 30-32)

W dniu 28 stycznia 2009 r. powód zapłacił ubezpieczenie mieszkania i garażu

w łącznej kwocie 196 zł (oraz z czerwca – 196 zł), 13 lipca 2009 r. powód zapłacił

za ubezpieczenie domu w R. 762 zł, a 14 lipca 2010 r. 419 zł (co zostało objęte pozwem w sprawie o sygn. akt I C 3714/14). W dniu 17 sierpnia 2010 r. powód zapłacił

za ubezpieczenie mieszkania w Ł. 557 zł. Następnie 11 lutego 2011 r. zapłacił z tego tytułu 531 zł.

(historia rachunku bankowego – k. 85-88, k. 187)

W 2009 r. strony zapłaciły za ubezpieczenie mieszkania po połowie.

(przesłuchanie powoda – k. 203v w zw. z k. 198 00:37:11-00:42:08)

Powód płacił także za abonament w Canal +, abonament w (...), abonament w P., za Internet, podatek od nieruchomości w R. oraz za wodę w R..

(zaświadczenie z (...) S.A. – k. 76-80, historia rachunku – k. 89-102)

Od 2010 r. pozwana przejęła w całości opłaty za wodę, wywóz odpadów i podatek od nieruchomości w R..

(przesłuchanie powoda – k. 203v w zw. z k. 198 00:37:11-00:42:08 wyjaśnień informacyjnych)

Abonament radiowo-telewizyjny powód zapłacił za 17 miesięcy z 33 lub 34, kiedy odbiornik był zarejestrowany na pozwaną, z czego w sprawie o sygn. akt I C 3714/14 dochodził rozliczenia z tytułu 7 rat.

(przesłuchanie powoda – k. 203v w zw. z k. 198 00:42:44-00:43:39 wyjaśnień informacyjnych, historia rachunku – k. 190-194)

Na wyżywienie i tzw. chemię powód wydawał około 820 zł miesięcznie, a pozwana około 250-300 zł.

(przesłuchanie powoda – k. 203v w zw. z k. 198 00:37:11-00:42:08 wyjaśnień informacyjnych)

W dniu 13 sierpnia 2011 r. powód odszedł od pozwanej i wyprowadził się z domu w R. do mieszkania w Ł. przy ul. (...).

(bezsporne)

Wówczas J. T. (1) przeprowadził się do matki do R..

(zeznania świadka J. T. (1) – k. 203)

W maju 2012 r. pozwana złożyła pozew o rozwód. Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2013 r. (prawomocnym od 16 lutego 2013 r.) wydanym w sprawie o sygn. akt II C 838/12 Sąd Okręgowy w Łodzi orzekł rozwód stron.

(bezsporne)

Dnia 23 marca 2015 r. powód wysłał do pozwanej wezwanie do zapłaty w terminie do 15 maja 2015 r. kwoty 18.829 złotych, w tym tytułem: połowy czynszu za mieszkanie od 16 sierpnia 2007 r. do 12 sierpnia 2011 r. – 8.452,50 zł, połowy czynszu za garaż od 18 października 2006 r. do 15 lipca 2011 r. – 1.854,50 zł, połowy opłaty za gaz w R. od 1 sierpnia 2006 r. do 31 kwietnia 2010 r. – 4.815 zł i opłat za ochronę domu w R. od grudnia 2007 r. do marca 2010 r. – 2.977 zł.

(kopia wezwania do zapłaty wraz z rozliczeniem – k. 8-9v, potwierdzenie nadania – k. 7)

W dniu 10 lipca 2015 r. powód wysłał do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 18.652 zł w terminie 60 dni od otrzymania wezwania.

(bezsporne, nadto kopia wezwania do zapłaty – k. 11-11v, potwierdzenie nadania – k. 10)

Pomiędzy stronami toczyła się w Sądzie Rejonowym w Zgierzu również sprawa o sygn. akt I C 3714/14 z powództwa Z. B. przeciwko I. T. o zapłatę z tytułu wzajemnych zasileń kont bankowych (wzajemnych pożyczek), ubezpieczenia samochodu marki S., ubezpieczenia mieszkania i garażu, ubezpieczenia domu, spłaty karty kredytowej, abonamentu RTV, opłat za prąd, zakupu kratki wentylacyjnej i okien do ogrodu zimowego, rat kredytu na zakup zmywarki oraz zaliczki na wypoczynek.

(okoliczność znana sądowi z urzędu)

Z. B. prowadzi sam gospodarstwo domowe. Utrzymuje się z emerytury w kwocie 3.900 zł. Stałe koszty jego utrzymania wynoszą 2.400 zł. Ponadto na leki wydaje 300-350 zł miesięcznie oraz okresowo 200 zł za wizytę u lekarza.

(przesłuchanie powoda – k. 203v)

I. T. prowadzi gospodarstwo domowe z synem, synową i dwójką wnucząt. Pozwana uzyskuje wynagrodzenie za pracę w wysokości 3.500 zł, syn zarabia 2.000 zł. Syn z synową otrzymują świadczenie „Rodzina 500+” na jedno dziecko, a na drugie alimenty w wysokości 600 zł. Stałe miesięczne koszty ich utrzymania wynoszą 4.500 zł, a w okresie grzewczym 6.000 zł.

(przesłuchanie pozwanej – k. 204)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych dowodów uznanych za wiarygodne.

Sąd nie dał zaś wiary zeznaniom powoda, zgodnie z którymi miał sporządzić w dniu 5 sierpnia 2006 r., a zatem 5 dni po zawarciu umowy o rozdzielenie majątkowej i podziale majątku, a następnie przekazać pozwanej oryginał notatki sporządzonej na kopii aktu notarialnego dotyczącej sposobu rozliczeń pomiędzy stronami (kopia notatki – k. 75). Pozwana zaprzeczyła tej okoliczności (k. 202v). Nie potwierdził jej również J. T. (1), który miał otrzymać od powoda kopię tejże notatki. Powód nie podnosił omawianej kwestii w pozwie, lecz dopiero w piśmie procesowym z dnia 28 listopada 2016 r. stanowiącym reakcję na odpowiedź na pozew. Natomiast już do samego pozwu załączył wypis aktu notarialnego z powyższą umową. Przede wszystkim, przedmiotowy „dokument” został złożony w formie kserokopii. Nadto, na notatce znajduje się jedynie podpis powoda pod słowem „uzgodniono”. Sugeruje to, że skoro notatka dotyczy uzgodnień obu stron umowy, obie powinny złożyć pod nią podpis. W ocenie Sądu, wyjaśnienia powoda odnośnie przyczyn i okoliczności sporządzenia przedmiotowej notatki nie są przekonujące (k. 196). Powód wskazał, iż nie wziął pokwitowania przekazania notatki pozwanej,

gdyż była jego żoną, którą „ponoć się kocha”, a notatka miała uzmysłwić pozwanej, że ma pewne obowiązki. Idąc tym tokiem myślenia, zbędne było samo sporządzenie tej notatki, skoro strony były kochającym się małżeństwem. Uzmysłowienie drugiej stronie związku małżeńskiego jej obowiązków finansowych zasadniczo nie następuje bowiem w formie pisemnej notatki podpisanej przez jedną ze stron i okazanej drugiej stronie. Mało wiarygodne jest przy tym, aby strony nie dokonały ustaleń w powyższym zakresie w samej umowie ustanawiającej rozdzielną majątkową. Logicznym jest natomiast, że skoro umowa miała jedynie zapobiegać problemom z dziedziczeniem i zabezpieczyć interesy ich syna, strony nadal pozostawały we wspólnym gospodarstwie domowym i pokrywały opłaty tak jak przed zawarciem umowy ustanawiającej rozdzielną. Powód sam przy tym przyznał, iż po zawarciu umowy o ustanowienie rozdzielną majątkową nic się nie zmieniło, jeśli chodzi o prowadzenie gospodarstwa domowego (k. 196v).

Jako niewiarygodne Sąd ocenił również twierdzenia powoda, jakoby nie zaproponował synowi, że będzie ponosił koszty utrzymania mieszkania w Ł. przy ul. (...), gdzie syn mieszkał podczas studiów (k. 196-196v, k. 202). Pozostaje to w sprzeczności ze spójnymi zeznaniami pozwanej i świadka J. T. (1).

Nielogiczne wydają się twierdzenia powoda, jakoby jego konto bankowe było otwarte dla pozwanej, natomiast on nie był upoważniony do konta pozwanej (k. 196 v). W tej sytuacji przekonywujące są twierdzenia pozwanej, iż oboje byli wzajemnie upoważnieni do swoich rachunków bankowych (k. 197). Po wysłuchaniu wyjaśnień informacyjnych pozwanej powód nieco zmienił stanowisko w tym zakresie, a mianowicie stwierdził, iż byli upoważnieni do swoich kont, ale tylko do momentu rozdzielną majątkową, ale i tak z tego nie korzystali (k. 202).

Wątpliwości Sądu wzbudziły twierdzenia świadka J. T. (1) (k. 203v) potwierdzone następnie przez pozwaną (k. 204), iż przed wyprowadzką powoda z domu, powód miał oświadczyć pozwanej w obecności syna, że co do utrzymania domu i mieszkania są całkowicie rozliczeni, ponieważ ani w niniejszej sprawie podczas wyjaśnień informacyjnych pozwana tej kwestii nie podnosiła, ani sprawie o sygn. akt I C 3714/14, w której rozprawa została zamknięta wcześniej, zarówno pozwana, jak i świadek o tym nie mówili. Powód zaprzeczył przy tym, aby w ogóle takie spotkanie rodzinne miało miejsce (k. 203v).

Oceniając sposób wyliczenia przez powoda należności z tytułu zakupu gazu wskazać należało, iż powód z uzasadnieniu pozwu twierdził, że w okresie od lutego 2010 r. do lipca 2011 r. (za wyjątkiem miesięcy, gdy płaciła pozwana) zapłacił 15.232,30 zł, a w kalkulacji z k. 186 – 15.232,34 zł, podczas gdy z zaświadczenia z (...) S.A. (k. 24-25) wynika mniejsza kwota, a mianowicie 15.016,07 zł. Była jeszcze wpłata powoda 252,27 zł (k. 28), ale z kwietnia 2010 r., podczas gdy początkowo powód twierdził, że w tym okresie płaciła już pozwana, jednakże inaczej wskazał w swym zestawieniu z k. 186, gdzie do swych wpłat zalicza także tę z kwietnia 2010 r. Zatem, jeżeliby doliczyć także tę kwotę, to otrzymujemy 15.268,34 zł. przewyższającą żądanie pozwu.

Z przedłożonych przez powoda zaświadczenia z (...) S.A. (k. 76-80) i historii rachunku bankowego (k. 89-102) wynika, że powód płacił także za abonament w Canal +, abonament w (...), abonament w P., za Internet, podatek od nieruchomości w R. oraz za wodę w R., ale nie są to opłaty za każdy miesiąc w okresie od rozdzielną majątkową do rozstania stron, np. abonament w Canal + powód płacił od października 2007 r. do maja 2009 r., za Internet dopiero od lutego 2010 r., podatek od nieruchomości w R. i za wodę dostarczana do tej nieruchomości tylko za 2008 i 2009 r. Zresztą powód przyznał, iż część tych opłat w całości przejęła pozwana od 2010 r.

Pozwana nie potwierdziła (k. 197) stanowiska powoda, iż pierwsze wezwanie do zapłaty zostało jej doręczone 25 marca 2015 r., a drugie 13 lipca 2015 r. (k. 195v). Powód nie złożył potwierdzeń odbioru.

Ponadto, wezwanie do zapłaty z 23 marca 2015 r. obejmowało kwotę 18.829 zł, tj. o 2,30 zł mniej niż żądanie pozwu. Jeżeli chodzi o wezwanie do zapłaty połowy czynszu

za garaż od 18 października 2006 r. do 15 lipca 2011 r. w kwocie 1.854,50 zł, to kwota ta zgadza się z tą objętą pozwem, ale okres już nie. W zakresie żądania połowy opłaty za gaz od 1 sierpnia 2006 r. do 31 kwietnia 2010 r. w kwocie 4.815 zł, to w pozwie jest mniejsza kwota, ale za dłuższy okres. Natomiast co do żądania zwrotu opłat za ochronę domu od grudnia 2007 r. do marca 2010 r. w kwocie 2.977 zł, to brak jest wezwania za okres od sierpnia do listopada 2007 r., który to okres został objęty powództwem, a przy tym w pozwie jest kwota wyższa o 487,80 zł. Natomiast w wezwaniu do zapłaty z 10 lipca 2015 r. powód wskazał w zakresie należności za ochronę taki sam okres jak w pozwie, ale nadal kwotę niższą o 487,80 zł.

W ustaleniach faktycznych Sąd pominął umowę ubezpieczenia domu w R. ze składką opłaconą przed rozdzieleniem majątkową i podziałem majątku (k. 81-84), jako nie dotyczącą okresu objętego pozwem, a nadto zestawienia operacji na kartach kredytowych i inne dokumenty z tym związane (k. 103-153), bowiem pozostawało to poza przedmiotem niniejszego procesu, a częściowo było objęte żądaniem powoda w sprawie o sygn. akt I C 3714/14. Zbędne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy były również przedstawione przez powoda dokumenty dotyczące długów J. T. (1) (uprzednio B.) (k. 159-163).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne.

Powód nie wskazał przy tym podstawy prawnej swojego roszczenia. Na wstępie rozważań wskazać należało, iż powód dochodził od pozwanej zapłaty z tytułu kosztów utrzymania mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...) w okresie od sierpnia 2007 r. do lipca 2011 r., opłat za garaż przy ul. (...) w okresie od sierpnia 2006 r. do czerwca 2011 r., opłat za gaz dostarczany do domu położonego w R. przy ul. (...) w okresie od sierpnia 2006 r. do sierpnia 2011 r. oraz opłat za ochronę w/w domu w okresie od sierpnia 2007 r. do marca 2010 r. W tym czasie strony były małżeństwem, miały ustanowioną rozdzielność majątkową i dokonały podziału majątku, ale nadal pozostawały we wspólnym gospodarstwie domowym. W okresie objętym pozwem byli uprawnieni z tytułu spółdzielczego własnościowego prawa od lokalu mieszkalnego położonego w Ł. przy ul. (...) w równych udziałach do 17 stycznia 2010 r., od 18 stycznia 2010 r. prawo to przysługiwało wyłącznie powodowi. Pozwana była zaś wyłączną właścicielką zabudowanej nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), a powodowi przysługiwało na wyłączność spółdzielcze własnościowe prawa do garażu położonego w Ł. przy ul. (...). Podkreślić należało, iż w spornym okresie małżonkowie B. mieszkali razem w R., zaś syn stron J. T. (1) zajmował lokal mieszkalny położony w Ł. przy ul. (...).

Żądanie powoda nie może zatem znaleźć uzasadnienia w przepisach dotyczących odpowiedzialności deliktowej, a zwłaszcza art. 415 k.c. Nie można bowiem uznać, że pozwana ze swej winy wyrządziła powodowi jakąkolwiek szkodę skutkującą obowiązkiem zapłaty w/w kwot.

Strony nie zawarły również umowy co do sposobu partycypowania w ponoszeniu powyższych opłat, wobec czego podstawą żądania powoda nie może być także przepis art. 471 k.c. Sama odrębna notatka (kopia notatki) podpisana jedynie przez powoda nie stanowi bowiem wystarczającego dowodu na okoliczność rzekomej umowy pomiędzy stronami, o czym była już mowa wyżej. Ponadto, choć pozwana twierdziła, że małżonkowie ustalili, że część opłat będzie ponosił powód, a część ona, to pozwany wprost temu zaprzeczył i przedstawił dowody zapłaty także innych zobowiązań związanych z utrzymaniem domu i mieszkania.

Podstawą roszczeń powoda mógłby być zatem jedynie art. 405 k.c., w myśl którego kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Bezpodstawne wzbogacenie jest szczególnym zdarzeniem prawnym, w wyniku którego bez podstawy prawnej powstaje nowa sytuacja, polegająca na wzroście wartości majątku po stronie podmiotu wzbogaconego, kosztem jednoczesnego pogorszenia sytuacji majątkowej lub osobistej osoby zubożonej. Nie jest zawsze konieczne wystąpienie „bezpośredniego” związku między wzbogaceniem, a zubożeniem w postaci transferu wzbogacenia z majątku zubożonego do majątku wzbogaconego, ponieważ bezpodstawne wzbogacenie jest ujęte w art. 405 k.c. szeroko, a wzbogacenie ma nastąpić „kosztem” osoby zubożonego, a nie wyłącznie kosztem jego majątku (tak w wyroku SN z dnia 14 stycznia 2010 r., sygn. akt IV CSK 274/09, LEX nr 677778).

Drugą przesłankę bezpodstawnego wzbogacenia stanowi „bezpodstawność”, czyli brak dostatecznej causae, jako najszerszej rozumianej podstawy prawnej lub społecznej wzbogacenia. Bezpodstawność prawna oznacza sytuację, w której wzbogacenie nie stanowi prawidłowego następstwa elementu uregulowanego w ramach istniejącego „pierwotnie” stosunku prawnego. Wzbogacenie jest bezzasadne nawet wtedy, kiedy nastąpiło w związku z określonym stosunkiem prawnym czy zdarzeniem prawnym, ale nie stanowi jego prawidłowego, poprawnego następstwa, akceptowanego, oczekiwanego społecznie. Samo istnienie określonego stosunku prawnego lub zdarzenia prawnego, a także orzeczenia sądu albo decyzji administracyjnej może nie stanowić wystarczającej podstawy wzbogacenia, jeżeli wystąpi nieprawidłowość kauzalna dokonanego wzbogacenia.

Wyróżnić można sześć sposobów bezpodstawnego wzbogacenia, z których cztery dotyczą aktywów majątku wzbogaconego, a dwa odnoszą się do pasywów. W sferze aktywów nastąpić może bezpodstawne nabycie lub powiększenie aktywów wzbogaconego (przetworzenie, połączenie, pomieszenie), dalej umocnienie prawa wzbogaconego (uzyskanie wyższej kolejności, dłuższego terminu), następnie używanie przez wzbogaconego prawa, które mu nie przysługiwało, a na koniec skorzystanie przez wzbogaconego z usług świadczonych przez zubożonego. W sferze pasywów może mieć miejsce umniejszenie pasywów wzbogaconego (zwolnienie z obciążającego go długu) lub zniesienie obciążeń prawnorzeczowych. (por. wyrok SN z dnia 2 lutego 2012 r., sygn. akt II CSK 670/11, LEX nr 1131124 i Tomasz Sokołowski, Komentarz do art. 405 k.c., Lex Online).

W niniejszej sprawie w dacie ustanowienia rozdzielnosci majątkowej strony zamieszkiwały wspólnie w domu w R.. Powód dochodzi zwrotu połowy czynszu za garaż położony w Ł. przy ul. (...). Na mocy umowy ustanawiającej rozdzielnosc majątkową stał się jednakże wyłącznym właścicielem przedmiotowego garażu. Pozwana z niego nie korzystała. To samo dotyczy mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...), gdyż od 18 stycznia 2010 r. powód stał się jego wyłącznym właścicielem. Zobowiązanie polegające na ponoszeniu kosztów utrzymania rzeczy, z której jeden z małżonków nie odnosi żadnych korzyści, nie stanowi natomiast zwykłych potrzeb rodziny stosownie do art. 30 § 1 k.r.o., wobec czego pozwana nie miała obowiązku partycypowania w tych opłatach. Nie można zatem uznać, iż pozwana została w jakikolwiek sposób wzbogacona w tym zakresie. Faktem jest, że przedmiotowe mieszkanie zajmował syn stron, jednakże choć dorosły, to jako student nadal był na utrzymaniu rodziców. Powód utrzymując mieszkanie zamieszkiwane przez syna i opłacając czesne za studia, a pozwana poprzez przekazywanie synowi pieniędzy tytułem „alimentów” realizowali wobec syna obowiązek alimentacyjny. Powód zgodził się zaspokajać potrzeby syna, w tym mieszkaniowe, nawet w czasie, gdy syn podjął już pierwsze zatrudnienie. Strony wspierały syna wspólnie niezależnie od tego, z czyjego konta pochodziły środki, co wyraźnie podkreślił syn stron podczas przesłuchania w charakterze świadka. Dodać należało, iż z garażu faktycznie korzystali tylko powód i syn stron. Co do żądania zwrotu opłat za gaz dostarczany do nieruchomości położonej w R. oraz jej ochronę przez profesjonalną firmę, to wzbogacenie pozwanej miałoby polegać na tym, że w spornym okresie nie ponosiła opłat za gaz, choć również z niego korzystała (bądź płaciła, ale w większym zakresie powód). Przy czym z gazu korzystał również powód, jako jeden z dwojga domowników. Nadto, jak przyznał sam powód, co najmniej od maja 2010 r. do momentu jego odejścia od żony i wyprowadzki z domu w sierpniu 2011 r. całość opłat za gaz ponosiła pozwana, która nie żądała ani w niniejszym procesie, ani w innej sprawie zapłaty od pozwanego z tego tytułu. Powód dochodzi także zwrotu całości opłat za

ochronę domu, jednakże również w nim mieszkał i trzymał w nim należące do niego przedmioty. Zatem również on korzystał

z dobrodziejstw ochrony tego mienia, w takim samym zakresie jak pozwana. Należy podkreślić, że strony po zawarciu umowy ustanawiającej rozdzielną majątkową dalej przez kilka kolejnych lat tworzyły rodzinę i prowadziły wspólne gospodarstwo domowe. Jak przyznały obie strony i potwierdził syn stron przesłuchany w charakterze świadka, zawarcie tejże umowy niczego nie zmieniło w sposobie funkcjonowania rodziny, małżonkowie B. uważali, że będą wspólnie mieszkać w domu w R. do śmierci, a następnie dom ten bez potrzeby rozliczeń z dziećmi powoda z pierwszego małżeństwa, odziedziczy

po matce ich syn. Zawarcie umowy majątkowej nie wpływa przy tym na obowiązki małżonków uregulowane w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Stosownie do art. 27 k.r.o., oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczynić się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. W niniejszej sprawie strony nie ustaliły, że będą po połowie ponosić koszty utrzymania. Skoro powód miał możliwość i wolę opłacania powyższych

(i innych) opłat z własnego rachunku bankowego, to znaczy, że przyczyniał się do zaspokajania wspólnych potrzeb rodziny stosownie do swoich możliwości. Praktycznie to powód zajmował się przy tym finansami domu jak i miał dostęp do konta bankowego pozwanej. Okoliczność, że dokonywał opłat ze swojego rachunku bankowego nie przesądza w tej sytuacji, iż pozwana została bezpodstawnie wzbogacona. Podstawa tych wydatków tkwi bowiem w fakcie założenia przez strony rodziny, a jej ostateczny rozpad nie daje podstaw do żądania rozliczeń z tego tytułu. Podkreślić bowiem wyraźnie trzeba, iż roszczenia powoda obejmują wyłącznie okres pomiędzy ustanowieniem rozdzielną majątkową, a jego wyprowadzką z domu zamieszkiwanego z pozwaną.

Trudno zatem było uznać, że pozwana jest bezpodstawnie wzbogacona względem powoda, ale gdyby nawet, to jak stanowi art. 409 k.c., obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

W orzecznictwie i doktrynie powinnośc liczenia się z obowiązkiem zwrotu utożsamiana jest ze złą wiarą w momencie wyzbycia lub utraty korzyści (por. E. Łętowska, „Bezpodstawne wzbogacenie”, 2000r., s. 135, wyrok SN z dnia 7 sierpnia 2001 r., sygn. akt

I PKN 408/00, OSNP 2003/13/305). Pojęcie złej wiary mieści m.in. świadomość nienależności korzyści, jak również powinnośc takiej świadomości. Ogólnie rzecz ujmując, wzbogacony powinien liczyć się z obowiązkiem zwrotu przede wszystkim wtedy, gdy wie, że korzyść mu się nie należy, a zatem gdy zna wadliwość podstawy prawnej świadczenia (por. wyrok SN z dnia 13 maja 1986 r., sygn. akt IV PR 176/85, LEX nr 14642). Tak samo należy potraktować przypadek, gdy wzbogacony jest przekonany, że korzyść mu się należy, jednak na podstawie okoliczności sprawy obiektywnie powinien liczyć się z możliwością zwrotu (por. wyrok SN z dnia 2 marca 2010 r., sygn. akt II PK 246/09, LEX nr 574533).

W niniejszej sprawie powód dobrowolnie ponosił wydatki, których zwrotu od pozwanej obecnie się domaga. Strony wspólnie prowadziły gospodarstwo domowe i tworzyły rodzinę. Pozwana nie miała zatem podstaw przypuszczać, że powód w przyszłości może domagać się zwrotu ponoszonych wydatków. Zostały one przy tym zużyte w taki sposób, że nie jest już wzbogacona, skoro polegały na okresowych opłatach za korzystanie z nieruchomości i garażu.

Należy również zwrócić uwagę na przepis art. 411 pkt 2 k.c., zgodnie z którym, nie można żądać zwrotu świadczenia, jeżeli spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego.

Powyższy przepis znajduje zastosowanie w sytuacji gdy ten, kto spełnił świadczenie, nie był prawnie zobowiązany lub podstawa świadczenia odpadła, lecz można mu przypisać moralny obowiązek wobec przyjmującego świadczenie; w takiej sytuacji spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego (por. wyrok SN z dnia

21 września 2004 r., sygn. akt II PK 18/2004, OSNP 2005/6/84). Jednocześnie o tym, czy świadczenie czyni zadość zasadom współżycia społecznego decyduje każdorazowo całokształt okoliczności konkretnego przypadku; czynią zadość zasadom współżycia społecznego zwłaszcza tzw. świadczenia quasi-alimentacyjne (por. wyrok SN z dnia 17 lutego 2000 r., sygn. akt I PKN 537/99, OSNP 2001/14/461). Przesłanka zgodności z zasadami współżycia społecznego i czynieniu im zadość odwołuje się do systemu wartości i ocen, dlatego powinna być ona dokładnie badana w każdej sytuacji faktycznej związanej z jej podniesieniem. Nie będzie więc można żądać zwrotu świadczenia, gdy odpowiada ono obowiązkom akceptowanym przez społeczeństwo lub też przyjętym zwyczajom postępowania (B. Paul, Koncepcje rozliczeń majątkowych między konkubentami, PS 2003, nr 3, s. 16;

A. Rzetecka-Gil, Komentarz do art. 411 k.c., teza 22, op. system prawny LEX).

Jak wskazano wyżej, w okresie objętym pozwem strony były małżeństwem i prowadziły wspólne gospodarstwo domowe. Powód zajmował się finansami domu i opłacał rachunki. Pozwana niewątpliwie jednak również czyniła starania w zakresie dbałości o założoną rodzinę. Prawie przez cały okres objęty sporem pracowała osiągając dochody na dobrym, choć niższym od powoda, poziomie. Logicznym także jest, iż skoro różne opłaty takie jak woda, abonament za telewizję, czy Internet, lub podatek od nieruchomości powód płacił tylko przez część spornego okresu, to w pozostałej części wydatki te ponosiła pozwana. Powód nie twierdził nawet, a tym bardziej nie udowodnił, aby za pozostałe okresy poza tymi, w których on płacił, powstały zaległości z tytułu powyższych należności. Więcej, przyznał, iż od 2010 r. opłaty za wodę, wywóz odpadów i podatek przejęła pozwana. Przyznał, iż obie strony kupowały żywność i środki czystości. Przy czym różnica w wysokości wydatków ponoszonych na ten cel przez każdą ze stron uzasadniona jest, zdaniem Sądu, różnicą w wysokości dochodów. Strony nie umówiły się, jak dokładnie będą dzielić się wydatkami. Dochodzone kwoty stanowią przy tym wydatki na codzienne utrzymanie, tj. gaz i ochronę domu, w którym strony wspólnie zamieszkiwały oraz utrzymanie garażu stanowiącego wyłączną własność powoda i lokalu początkowo należącego do obojga, a następnie wyłącznie do powoda, w którym zamieszkiwał ich syn. Skoro sytuacja finansowa powoda zarówno w okresie pracy zarobkowej, jak i po przejściu na emeryturę pozwalała mu na ponoszenie tych wydatków z własnych środków i czynił to dobrowolnie, ich spełnienie pozostawało w zgodzie z zasadami współżycia społecznego.

Podsumowując, Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa z przepisach prawa cywilnego materialnego, a dodatkowo za jego oddaleniem przemawiały przepisy prawa rodzinnego i opiekuńczego.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanej 2.400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika (§ 6 pkt 5 obowiązującego na dzień w niesienia pozwu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).